

Prof. Trimbos: exponent van een tijdgeest

Door Hans Basij

ROTTERDAM — Met het overlijden op 68-jarige leeftijd van prof. dr. C. J. B. J. (Kees) Trimbos afgelopen dinsdag is een nationale figuur heengegaan. Trimbos was sinds 1968 hoogleraar Preventieve en sociale psychiatrie aan de Erasmus Universiteit en in die hoedanigheid heeft hij veel van zich doen spreken. Hij werd gedreven door het ideaal dat de wereld leefbaarder gemaakt moet worden voor de mensen en dat dit ook mogelijk is. Hij geloofde heel sterk in een echt zorgzame samenleving waarin mensen niet alleen voor zichzelf opkomen maar ook voor hun naasten. In zijn wetenschappelijk werk — dat altijd een maatschappelijk relevante kant had — ging hij uit van de notie dat structuren en instituties vaak een ziekmakend effect hebben op de mensen die ermee in aanraking komen. Dat onderzoeken en met voorstellen tot verbetering komen, zag hij als een

FOTO NIELS VAN DER HOEVEN

Prof. Trimbos.

van zijn belangrijkste taken.
In dit opzicht was Trimbos een

typische exponent van de tijdgeest van de jaren zestig en zeventig met zijn motto dat niet de mens verkeerd is, maar de maatschappij die hem vormt. De eerste keer dat hij nadrukkelijk met dit idee naar buiten trad zal menigeen zich nog goed herinneren. Eind jaren vijftig, begin zestig waren zijn radio- en later tv-praatjes voor de KRO beroemd. Trimbos besprak daarin de seksuele problemen van met name het katholieke volksdeel op een ondogmatische wijze die tot dan toe ongekend was. Zijn bijdrage aan de emancipatie van de katholieken is daarbij van grote betekenis geweest.

Maar voor Trimbos had het begrip emancipatie een veel verder strekkende betekenis. Seksualiteit was daarvan slechts een onderdeel. Daarom speelde hij een zeer grote rol in de (georganiseerde) nationale geestelijke gezondheidszorg en hield hij zich — onder veel meer — bezig met zulke uiteenlopende onderwerpen als relativismen, eenzaamheid, ouder-

dom, stervensbegeleiding en euthanasie. Maar ook de problematiek van het milieu en slechte arbeidsomstandigheden konden zich in zijn belangstelling verheugen.

De benaderingen die kenmerkend waren voor de jaren zestig zijn inmiddels door een nieuwe tijdgeest achterhaald. De brede maatschappij-critische visie is vervangen door een veel pragmatischer (zeg maar: maatschappijbevestigender) manier van kijken en handelen. Maar tegelijk is veel van wat Trimbos bepleitte inmiddels gemeengoed geworden en heeft dit gestalte gekregen in instituten zoals de RIAGG's. Maar of er nog veel plaats overblijft voor idealisten zoals hij, is anno 1988 twijfelachtig. Tekennend in dat opzicht is dat de vakgroep die hij in 1968 bij de toenmalige Medische Faculteit oprichtte, in het kader van de bezuinigingen op de Erasmus Universiteit (met hem) zal verdwijnen.